

ՌԻՍԱԴՈՐԻՉ

ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

Ե. ՏԱՐԻ, ԹԻՎ 8, Յուլիս 2022

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶԱՆ ՀՕՐ ՊԱՏԳԱՄԸ

Ի ՎԵՐՈՒՍՏ ՀԱՆԳԻՍՏԸ ՄԵՂՔԵՐՈՒ ԹՈՂՈՒԹԵԱՄԲ

Յիսուս Ի՛նք մեզի յայտնեց, թե՛ Աստուած մարդասեր և ողորմած Հայր է, որ մեզ կը հրաւիրէ Իրեն դիմելու և հաւատքով ու վստահութեամբ աղօթելու՝ մեր բոլոր կարիքներուն համար:

Յիսուս Ի՛նք էր որ մեզի սորվեցուց, թե՛ Աստուծոյ աչքին բոլորս ալ արժեքատուր ու արժանատու որդիներ ենք՝ առանց սեռի կամ տեսակի կամ գոյնի տարբերութեան ու խտրութեան, թե՛ Աստուածային բիրեղ, մաքուր, անշահախնդիր սերն է մարդկային կեանքի առաջին ու միակ կանոնը:

Յիսուս, Մեծ Վարդապետը Ի՛նք է, որ կը հրաւիրէ մեզ քալելու Իր յոյսի ճանապարհէն՝ օգնութեամբը Իր Հոգիին: «Ան որ ինձի հետևի՝ խաւարին մէջէն պիտի չքալէ, այլ պիտի ունենայ կեանքի յոյսը...». Յիսուսի ընկերակցութիւնը մեզի հետ, արծարծուած աղօթքին և եկեղեցոյ խորհուրդներուն ընդմէջէն, անհրաժեշտ ոյժն ու համարձակութիւնը կը ներշնչէ մեզի հետևելու Իրեն և ապրելու կեանք մը՝ ինչպէս որ Ի՛նք կ'ուզէ:

Մեղքի պատճառով մարդը Աստուծոյ հետ թշնամացաւ, ինչպէս որ կը հաստատէ Առաքեալը՝ ըսելով.- «Դուք ալ ժամանակին Աստուծմէ՛ օտարացած էիք և թշնամացած Իրեն՝ ձեր ստածելակերպով ու չար գործերով» (Կղ 1.21):

Ադամական թշնամութիւնը ժառանգաբար փոխանցուեցաւ ամբողջ մարդկութեան. մէկ խօսքով՝ մեղքի պատճառով խրամատ մը բացուեցաւ Արարիչին ու արարածին, ամենասուրբ Աստուծոյ և մեղաւոր մարդուն միջև:

Հետևաբար, անհրաժեշտ էր փրկարար մը՝ թշնամութիւնը միանգամընդմիջտ վերացնելու համար:

Քրիստոսի մարմինն ու արիւնը ստանալով մենք կը հաղորդակցինք աստուածային Էութեան հետ և մաս կը կազմենք Անոր եկեղեցիին, հաւատացեալներու հաւաքոյթին: Ամէն անգամ, որ հացի ու գինիի տարրերու ետին մենք Քրիստոսի մարմինն ու արիւնը կը ճաշակենք, պէտք է խորհրդածենք Անոր մահուան, յարութեան և երկրորդ գալուստին վրայ (Ա.Կր 11.26):

Այո՛, հաշտութեան համար Յիսուս սուղ գին վճարեց, **Իր կեանքը տուաւ, Իր արիւնը թափեց Խաչին վրայ:**

Հետևաբար, Աստուած Իր Որդիին արեան հեղումով էր, որ մեղաւորներուն հաշտեցուց Իր հետ, ցոյց տալով Իր անհուն սէրը մեղաւորին՝ մարդուն:

Պօղոս Առաքեալ հռոմէացիներուն ուղղած իր նամակին մէջ կը հաստատէ.- «Աստուած մեզի հանդէպ Իր սէրը յայտնեց անով, որ երբ տակաւին մեր մեղքերուն մէջ էինք՝ Քրիստոս մեզի համար մեռաւ» (Հռ 5.8): Տակաւին.- «Աստուած Իր Որդիին մահովը մեզի Իր հետ հաշտեցուց» (Հռ 5.10):

Այս խորհուրդով Քրիստոս Նոր Ուխտ մը հաստատեց Աստուծոյ և մարդուն միջև: Մինչդեռ Հին Կտակարանին մէջ ընտրեալ ժողովուրդը Աստուծոյ կը մօտենար քահանայի մը և ողջակիզուած կենդանիի մը միջոցաւ, հիմա բոլոր մարդիկ Աստուծոյ կրնան մօտենալ ուղղակիօրէն Քրիստոսի միջոցաւ և մանաւանդ՝ Յիսուսի Քրիստոսի հանդէպ իրենց ունեցած հաւատքին միջոցաւ (Հռ 3.21-24): Փոխան Հին Կտակարանի գառնուկին, որ խորանին վրայ պիտի գոհագործուէր մարդոց մեղքերուն փոխարէն, ահա Քրիստոս իբրև Անարատ Գառն Աստուծոյ, Իր սրբաբար ու քաւարաբար արիւնը թափեց խաչին վրայ, որպէսզի մեր մեղքերը միանգամընդմիջտ ներում և թողութիւն գտնեն:

Բոլոր անոնք, որոնք կը հաւատան Քրիստոսի և անոր ճշմարիտ Աստուծոյ Որդի և Աստուած ըլլալուն՝ պիտի ստանան մեղքերու թողութիւն և խոստացուած փրկութիւնը:

Այսօր, Քրիստոս կը հրաւիրէ մեզ Իրեն երթալու և Իրեն հետևելու. «Եկէ՛ք ինձի Դուք բոլոր յոգնածներդ ու ծանրաբեռնուածներդ, և ես ձեզի հանգիստ պիտի պարգևեմ...»:

Բարգէն Արքեպիսկոպոս Չարեան

ԲԱՐԻՆ՝ ՄԻՋՈՑ ԵՐՁԱՆԿՈՒԹԵԱՆ

Մարդ արարածին կեանքը նաւարկութիւն է երբեմն խաղաղ ջուրի մէջ և կամ փրփրադէզ ալիքներու մէջ, սակայն երկու պարագային ալ նաւարկողը կը ձգտի հասնիլ նաւահանգիստ: Նաւահանգիստ հասնելու համար ան պիտի պայքարի հոսող ջուրին դէմ, ինքզինք պիտի ազատէ խեղդող ալիքներէն, հասնելու՝ երջանկութեան:

Մարդկային իրականութեան մէջ, ամէնէն կենսական ու փափաքելի իրականութիւնն է երջանկութիւնը՝ հոգեկան այն վիճակը, ուր մարդ անհատ կը գտնէ իր խաղաղութիւնն ու գոհունակութիւնը:

Երջանկութիւնը մարդուն մէջ կը հաստատուի այն ատեն, երբ իր ամբողջ կեանքը բարի գործերու շղթայ մը ըլլայ: Բնականաբար հակառակորդը կը փորձէ մարդուն ցանաձ բարի սերմերուն կողքին ցանել նաև որոմը, սակայն անհրաժեշտ է, որ մարդ արարած կարողութիւնը և ունակութիւնը ունենայ ճիշդ ժամանակին արմատախիլ ընելու այդ որոմները և կրակի մատնելու զանոնք:

Այս ընթացքը, այլ խօսքով չարէն դէպի բարի առաջնորդուիլը, ինքնին երջանկութեան առաջնորդող ընթացք մըն է: Բարին է այն լուսաւոր աստղը, որուն հետևելով մենք կը գտնենք Բեթղեհէմեան բարութիւնը: Բարին է այն կանթեղը, որուն լոյսով մենք կը գտնենք ճշմարիտ լոյսը: Բարին է այն կեանքի փարոսը, որուն հետևելով կը գտնենք մեր հոգեկան աշխարհի խաղաղ նաւահանգիստը:

Սակայն, ինչ է բարին: Կեանքի ովկիանոսին մէջ ո՞ր է անոր տեղը:

Ոմանց համար բարին հաճոյքի մէջ կը կայանայ: Անոնք երջանիկ կ'ըլլան, այն ատեն, երբ անոնց բոլոր զգայարանքները, զգացական կեանքի պահանջները գոհացած կ'ըլլան: Կեանքը այս ձևով կը վերածուի հաճոյքի գացող վազքի մը:

Ուրիշներու համար բարին անձնական շահին մէջն է: Ինչ որ անհատական շահը կ'ապահովէ, ինչ որ առաւելութիւն կը բերէ, մասնաւորաբար նիւթական տեսակէտէ՝ այդ է բարին:

Վերոնշեալները երբեք չեն ամբողջացներ Քրիստոնէական նկարագիրը:

Եկէք անդրադառնանք Քրիստոնէական ըմբռնութեան:

Բացարձակ բարին Աստուած ինքն է: Մատթէոսի Աւետարանին մէջ կը կարդանք, երբ մեծահարուստ երիտասարդը կը մօտենայ Յիսուսի, կ'ըսէ անոր. «Բարի՛ Վարդապետ, ինչ բարի գործ պէտք է կատարեմ, յալիտենական կեանքը ընդունելու համար» (Մտ 19.16): Քրիստոս անոր կը պատասխանէ ըսելով. «Ինչո՞ւ բարիի մասին կը հարցնես ինձի: Բարին մէկ է, միայն Աստուած բարի է» (Մտ 19.17):

Աստուած ինք ըլլալով բարին, իրմէ ճառագայթող իւրաքանչիւր ճշմարտութիւն և սկզբունք անպայմանօրէն բարի են:

Աստուած անմատչելի է, սակայն իր բարութեան կը հաղորդակցի՝ իր որդոյն միջոցաւ, որովհետև Ան է «իրաւ հովիւր» (Յհ 10.11), որ «յարութիւն և կեանք» (Յհ 11.25) է իրեն հաւատացողներուն ու յուսացողներուն: Ինքն է բարութեան առաջնորդող «ճամբան, ճշմարտութիւնը և կեանքը» (Յհ 14.6):

Հետևաբար, մենք մեր երջանկութիւնը կը գտնենք երբ անմիջական հաղորդակցութեան մէջ կը մտնենք ճշմարիտ բարութեան՝ Աստուծոյ հետ: Գերագոյն երջանկութիւնը մեր մէջ կը ստեղծուի, երբ կը հաւատանք Քրիստոսի, որ բարութեան մարմնացումն է, և մեր երկրաւոր պանդխտութեան մէջ Անոր ուսուցած ճշմարտութիւնները, քարոզած բարոյական սկզբունքները կը կիրարկենք:

«Երանի՛ անոնց, որոնք սիրտով մաքուր են, որովհետև անոնք զԱստուած պիտի տեսնեն» (Մտ 5.8):

Քրիստոսի լերան քարոզէն մեկնելով, կը տեսնենք, որ մեր կոչումը սրբութիւնն է: Աստուծոյ արքայութիւնը ժառանգելու, երջանկութեան հասնելու նախապայմանը՝ բարութեամբ և սրբութեամբ ապրուած կեանքն է: Բարութիւն երբ կ'ըսենք, տկարութիւն պէտք չէ հասկնալ: Քրիստոս երբ իր աշակերտները առաքելութեան կը դրկէր, ըսաւ անոնց. «Ահա կը դրկեմ ձեզ իբրև ոչխարներ՝ գայլերու մէջ: Ուստի խորագէտ եղէք օձերու պէս, և անմեղ՝ աղանիներու պէս» (Մտ 10.16): Քրիստոս իր իսկ աշակերտներուն կը պատուիրէ, որ ըլլան անմեղ, սակայն անմեղութեան կողքին նաև ըլլան խորագէտ և ոչ խորամանկ: Մեզմէ ևս կը պահանջուի ըլլալ խորագէտ, որպէսզի մեր բարութիւնը շահագործման առիթ չդառնայ:

Ղուկասու Աւետարանի 17-րդ գլխու 21-րդ համարին մէջ կը կարդանք. «Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր մէջ կը գտնուի», եթէ Աստուծոյ արքայութիւնը մեր մէջ կը գտնուի, այն ատեն ուրեմն մեզի կը մնայ նախ Աստուծոյ թագաւորութեան գահը պատրաստել մեր մէջ, որպէսզի սրբութիւնը զայ ու հանգչի իւրաքանչիւր Քրիստոնէայի սրտին մէջ, որովհետև սրբութիւնը բացառիկ մարդոց առանձնաշնորհումը չէ, այլ բոլոր քրիստոնէաներուն կոչ մը:

Բարութեան ճամբուն մէջ մնալով, Քրիստոնէային կեանքը կը վերածուի բարի գործերու անվերջ ընթացքի մը, որովհետև. «Բարի մարդը իր սրտի բարի գանձէն բարիք կը հանէ» (Մտ 12.35), «անոնք որ բարիք գործած են՝ յարութիւն պիտի առնեն և ապրին» (Յհ 5.29):

Արդ, վստահ ըլլանք, որ այս ճամբով միայն կրնանք հասնիլ այն վախճանին, որ մարդուն կատարելագործութիւնն է, հաւատալով Քրիստոսի հրահանգին. «կատարեալ եղէք, ինչպէս որ ձեր երկնաւոր Հայրը կատարեալ է» (Մտ 5.48):

Հետևաբար, քալենք այս ճամբէն, որովհետև փրփրադէզ ալիքներուն ընդմէջէն նաւարկելով պիտի հասնինք խաղաղութեան նաւահանգիստը, ուր բարութեան միջոցով պիտի գտնենք յալիտենական երջանկութիւնը:

Քրիստոնէական մեր հաւատքին կարևորագոյն հաստատումը, որ սպասումս է որոշակի ժամանակակէտի մը՝ Քրիստոսի երկրորդ գալուստին, որ պիտի ըլլայ աւարտը ներկայ ժամանակին և սկիզբը գալիք յաիտենական կեանքին:

Երկրորդ գալուստը Նոր Կտակարանի մէջ կը յատկանշուի քանի մը կարևոր երևոյթներով.-

- 1.- Ամբողջացումը տիեզերքի նպատակին, ներկայ կարգին, և սկիզբը նոր կարգին:
- 2.- Փրկութիւն: Ազատագրութիւնը մեր մարմիններուն և ամբողջ աշխարհին (հմմտ Հո 8.19-25):
- 3.- Մեռելներու յարութիւն (Ա.Կր 15.20-23: Ա. Թս 4.14):

4.- Դատաստան: Մարդու Որդիին գալուստը պիտի ըլլայ փայլակի մը պէս, անսպասելի և շանթահարող, և Աստուծոյ դատաստանը պիտի բերէ չար աշխարհին վրայ, ճիշդ ինչպէս Նոյի օրերուն պատահեցաւ ջրհեղեղով (Մտ 24.27, և 37-39): Այն ատեն սուրբերը իրենց փառքը պիտի հագնին, իսկ չարագործները իրենց դատապարտութիւնը ստանան:

5.- Հատուցում՝ մարդոց գործերուն համաձայն: Իւրաքանչիւրը իր մարմինով պիտի ընդունի հատուցումը երկրի վրայ իր կատարած բարի կամ չար գործերուն (Բ.Կր 5.10):

6.- Նոր երկինք և նոր երկիր: Տիրոջ անակնկալ գալուստով աշխարհը պիտի վերափոխուի, և պիտի կատարուի նոր երկինքի և նոր երկրի խոստումը (հմմտ Ես 65.17):

Աստուած է Դատաւորը բոլորին: Երբ կ'ըսենք «Աստուած», կը հասկնանք Սուրբ Երրորդութիւնը: Բայց դատաւորական գործը հաւասարապէս երեք անձերունը ճանչնալով հանդերձ, Հին և Նոր Կտակարաններէն գիտենք, թէ այդ պաշտօնը մասնաւորապէս կը վերաբերի Որդիին (Յհ 5.22-23), որովհետև.-

1.- Քրիստոս այդ պաշտօնը ունի՝ նախ իբրև արարիչ, որ իր պատկերով ստեղծեց մարդը, և զայն իշխան ու տնտես կարգեց աշխարհին:

2.- Քրիստոս այդ պաշտօնը ունի իր մարդեղութեանը մէջ, իբրև հաղորդակից մարդկային մեր բնութեան:

3.- Քրիստոս այդ պաշտօնը ունի մանաւանդ իբրև Փրկիչ, որովհետև իր արիւնով գնեց մարդը մեղքի և մահուան ծառայութենէն:

4.- Քրիստոս այդ պաշտօնը ունի, դարձեալ, իբրև մահուրնէ կեանքի անցած Մարդու Որդին, որ իր մահուամբ և յարութեամբ ձեռք բերաւ այդ դատաւորական իշխանութիւնը (Հո 14.9):

Եկեղեցին կ'ապրի սպասումովը այդ գալուստին, որ մօտալուտ է, թէպէտ անոր ժամն ու ժամանակը չենք գիտեր:

ՄԱՏԹԷՈՍԻ ԱԻԵՏԱՐԱՆ

ԳԼՈՒԽ 20

- Մշակներու առակը (Մտ 20. 1-16)
- Կրկին կանխասացութիւն (Մտ 20. 17-19)
- Յակոբոսի և Յովհաննէսի մօր խնդրանքը (Մտ 20. 20-28)
- Երիբովի երկու կոյրերուն բժշկութիւնը (Մտ 20. 29-34)

ԿՈՉԻՆ ԸՆԴԱՌԱՋ՝ ՍԻՐՈՅ ՊԱՏԱՄԵԱՆ (Մտ 20:29-34)

Այս դրուագին մէջ ականատես կ'ըլլանք երկու մարդոց, որոնք իրենց ճանապարհին գտան ցանկալի հրաշքը: Այս դրուագը կը պատկերէ հոգիի և միտքի դիրքորոշում մը, որուն առաջն կը բացուի Աստուծոյ ամենաթանկ նուէրը: Երկու կոյրեր կը սպասէին, և երբ հասաւ առիթը, անոնք բռնեցին զայն զոյգ ձեռքերով: Անկասկած, անոնք լսած էին Յիսուսի զօրութեան մասին, որ անպայմանօրէն ի գործ պիտի դրուէր իրենց համար ևս: Յիսուս այնտեղէն կ'անցնէր և երբ առիթը հանդիսացաւ, անոնք առիթը չփախցուցին:

Կեանքի մէջ մեծ բաներ կան, զորս այդ պահուն պէտք է ընել, այլապէս երբեք չեն իրագործուիր: Մեծ որոշումները կը կայացուին այն պահուն, կամ ալ՝ երբեք: Գործելու պահը շուտ անցեալ կը դառնայ, որոշելու մղումը շուտ կը մշուշոտի: Յիշենք Գործք Առաքելոց գիրքին մէջ Պօղոս առաքելալի ճառը Արիսպագոսի մէջ, ուր գտնուեցան ոմանք, որոնք, երբ լսեցին մեռելներու յարութեան մասին, ծաղրի ենթարկեցին. ոմանք ալ ըսին. «Ուրիշ անգամ մըն ալ քեզմէ լսեցինք այդ մասին» (Գծ 17.32): Այդպէս ալ պահը կորսնցուցին:

Այս երկու կոյրերը անտեղիտալի էին: Պաղեստինի մէջ այսպիսի սովորութիւն մը կար՝ ռաբբին փողոցով անցնելու ժամանակ կ'ուսուցանէր, և վստահաբար նման առիթով մարդիկ չէին կրնար լսել Յիսուսի ըսածները և կը սաստէին զանոնք, բայց անոնք կը շարունակէին աղաղակել, որովհետև անոնց համար կենսական էր իրենց պահանջքը՝ իրենց տեսողութեան վերականգնումը:

Այս կոյրերուն հաւատքը թէն անկատար էր, բայց անոնք շարժեցան իրենց ունեցած հաւատքին համաձայն, Յիսուսին դիմելով՝ Տէր, Դաւիթի Որդի: Այս արտայայտութիւնը կը նշանակէր Մեսիա, բայց միաժամանակ կը նշանակէր արքայական կամ երկրաւոր զօրութիւն ունեցող անձնատրութիւն: Անոնց ունեցածը, այո՛, անկատար հաւատք էր, բայց Յիսուս ընդունեց:

Այս կոյրերը չվախցան ներկայացնելու մեծ պահանջ մը: Անոնք մուրացիկներ էին, բայց անոնց խնդրածը դրամ չէր, այլ միայն տեսողութիւն:

Այս երկու կոյրերը երախտագէտ էին: Երբ ստացան ցանկալին, անոնք չհեռացան ու չմոռցան ինչ եղաւ իրենց համար, այլ հետևեցան Յիսուսին: Մեր կեանքերուն մէջ, շատերս ստանալով հոգևոր կամ նիւթական աջակցութիւն, յաճախ կը մոռնանք նոյնիսկ շնորհակալութիւն յայտնել: Երախտամոռութիւնը մեղքերէն մեծագոյնն է: Երիբովի կոյրերը ստացան իրենց տեսողութիւնը Յիսուսի կողմէ և յայտնեցին իրենց երախտարժան հաւատարմութիւնը:

Ճիշդ է, մենք երբեք ալ վարձահատոյց չենք կրնար ըլլալ Աստուծոյ, այն բոլոր բաներուն համար, որ ստացեր ենք, բայց մենք միշտ ալ կրնանք երախտագէտ ըլլալ Աստուծոյ, չէ՛...